

Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку

Програма за підтримки ЄС та його держав-членів Німеччини, Швеції, Польщі, Данії, Естонії та Словенії

Бастіан Файгель
Директор Програми від GIZ

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
вул. Велика Житомирська, 20, Київ, 01001

Телефон: +380 (44) 581 27 92
E-mail: bastian.veigel@giz.de

Лист для керівників: ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

11 квітня 2022 року

Кому: Головам громад

Лист Програми «U-LEAD з Європою» головам громад

Шановні голови громад,

триває сорок сьома доба героїчного протистояння Українського народу російському воєнному вторгненню. Упродовж минулого тижня увесь світ став свідком жахів російської війни, дізнавшись про звірства над мирними жителями Бучі, Бородянки, про більш ніж п'ятдесят вбитих і понад сотню поранених унаслідок ракетного обстрілу залізничного вокзалу Краматорська. Вони закарбуються у пам'яті назавжди! Однак навіть у ці темні часи також не будуть забуті органи місцевого самоврядування, котрі докладають титанічних зусиль для повернення життя у відвоєновані від російської окупації громади, продовжуючи демонструвати свою стійкість та людяність до співгромадян на всій території України.

Через ці виклики Україна та решта країн Європи стають дедалі ближчими. Минулої п'ятниці Президент Європейської Комісії Урсула фон дер Ляйен та Високий представник Європейського Союзу із закордонних справ та політики безпеки Жозеп Боррель відвідали столицю України і вручили Президенту України Володимирі Зеленському анкету, котру необхідно заповнити для набуття статусу кандидата на членство у Європейському Союзі.

Також нагадуємо, що регіональні офіси програми U-LEAD з Європою продовжують надавати експертну підтримку громадам, у тому числі через наш спеціальний [Telegram канал](#), нашу групу у [Facebook](#) «U-LEAD консультує», а також гарячу лінію для консультування громад за номером (067) 904-08-80. Ми також підтримуємо величезні зусилля громад Європейського Союзу, які уже зібрали гуманітарну допомогу для Ваших громад і почали її Вам доставляти.

Основне законодавство та його оновлення

24 березня Верховна Рада України (далі – ВРУ) прийняла Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» [№2142-IX](#). На період дії правового режиму воєнного чи надзвичайного стану місцевим радам надано право приймати рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів, без застосування процедур, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Тимчасово, за 2021 та 2022 податкові (звітні) роки не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації та за об'єкти житлової нерухомості, що стали непридатними для проживання у зв'язку з збройною агресією Російської Федерації. Тимчасово, на період з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, у якому припинено або скасовано воєнний стан, не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від

земельної ділянки, за об'єкти нежитлової нерухомості, в тому числі їх частки, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації. Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, визначається Кабінетом Міністрів України (далі – КМУ). Порядок визнання об'єктів житлової нерухомості такими, що непридатні для проживання у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації, також визначається КМУ.

Також 24 березня прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для **забезпечення продовольчої безпеки** в умовах воєнного стану» [№2145-IX](#), яким істотно змінено Земельний кодекс України. Зокрема, під час дії воєнного стану вважаються поновленими на один рік без волевиявлення сторін відповідних договорів і без внесення відомостей про поновлення договору до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно наступні договори: оренди, суборенди, емфітевзису, суперфіцію, земельного сервітуту, строк користування земельними ділянками щодо яких закінчився після введення воєнного стану щодо земельних ділянок сільськогосподарського призначення комунальної власності. Передача в оренду для ведення товарного сільськогосподарського виробництва на строк до одного року земельних ділянок сільськогосподарського призначення комунальної власності здійснюватиметься районними військовими адміністраціями. Також заборонені: безоплатна передача земель комунальної власності у приватну власність; формування земельних ділянок (крім тих, що передаються в оренду для ведення товарного сільськогосподарського виробництва); земельні торги щодо прав оренди, емфітевзису, суперфіцію щодо земельних ділянок комунальної власності сільськогосподарського призначення.

Того ж дня ВРУ прийняла Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України **щодо відповідальності за незаконне використання гуманітарної допомоги**» [№ 2155-IX](#), яким запроваджено кримінальну відповідальність за використання гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги не за цільовим призначенням, а саме з метою отримання прибутку або власного збагачення (санкція до 7 років позбавлення волі з конфіскацією майна).

01 квітня постановою КМУ [№ 402](#) внесені зміни до постанови КМУ від 21 вересня 1998 р. № 1482 «**Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності**». Змінено «Порядок подання та розгляду пропозицій щодо передачі об'єктів з комунальної у державну власність та утворення і роботи комісії з питань передачі об'єктів у державну власність» в частині суб'єктів, які надають згоду на передачу об'єктів з комунальної у державну власність. До кола суб'єктів додані органи, уповноважені управляти державним майном, щодо іншого окремого індивідуально визначеного майна підприємств (крім нерухомого), яке буде використовуватися Збройними Силами, іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами, у період воєнного стану.

Двома наступними постановами КМУ внесені **зміни до «Правил перетину державного кордону громадянами України»**, затверджених постановою КМУ № 57 від 27 січня 1995 року:

- 29 березня постановою КМУ [№ 383](#) визначено особливості й перелік документів, необхідних для перетину державного кордону особами з інвалідністю у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану. Також встановлено порядок перетину державного кордону дітьми, хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні захворювання, та деяких інших категорій дітей;
- 01 квітня постановою КМУ [№ 399](#) передбачено, що військовозобов'язані особи, котрі не підлягають призову на військову службу під час мобілізації, але вказані у абзацах 2-8 частини третьої статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», у разі введення в Україні надзвичайного або воєнного стану не можуть перетинати її державний кордон.

Також 01 квітня постановою КМУ [№ 397](#) затверджено **«Порядок фінансового забезпечення діяльності військових адміністрацій»**, згідно з яким фінансування діяльності військових адміністрацій населених пунктів здійснюватиметься за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету територіальної громади, де утворено військову адміністрацію, а обласних та районних військових адміністрацій – за рахунок коштів державного бюджету та відповідних обласних та районних бюджетів.

01 квітня КМУ прийняв постанову [№ 377](#) **«Деякі питання виплати пенсії в разі втрати годувальника під час дії воєнного стану»**. Нею передбачено, що під час дії воєнного стану та протягом одного місяця після його припинення дітям віком від 18 до 23 років, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, пенсія в разі втрати годувальника призначається, а виплата раніше призначеної пенсії продовжується без надання довідки закладу освіти на підставі даних про навчання за денною формою навчання у 2022 році, отриманих Пенсійним фондом України з Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

30 березня постановою КМУ [№ 390](#) внесені зміни до деяких постанов КМУ **щодо строку повторного огляду осіб з інвалідністю** та продовження строку дії деяких медичних документів в умовах воєнного стану. Зокрема, доповнено постанову КМУ від 8 березня 2022 р. № 225 **«Деякі питання порядку проведення медико-соціальної експертизи на період дії воєнного стану на території України»**. Установлено, що повторний огляд, строк якого припав на період дії воєнного стану на території України, переноситься на строк після припинення або скасування воєнного стану, але не пізніше шести місяців після його припинення або скасування.

Також 30 березня набрала чинності постанова КМУ від 27 березня [№ 385](#) **«Деякі питання тимчасового переміщення (евакуації) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, в умовах воєнного стану»**.

29 березня постановою КМУ [№ 388](#) внесені зміни до постанови КМУ від 11 березня 2022 р. № 261 **«Про затвердження Порядку та умов надання компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг, що надаються під час розміщення тимчасово переміщених осіб, у період воєнного стану»**. Порядок та умови надання вищеназваної компенсації місцевим бюджетам викладені в новій редакції.

Також 29 березня постановою КМУ [№ 381](#) внесені зміни до **«Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану»**, затвердженого постановою КМУ від 9 червня 2021 р. № 590. Установлено, що внесення інформації до бази даних Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів і одержувачів бюджетних коштів здійснюється на підставі поданої відповідним розпорядником (одержувачем) бюджетних коштів реєстраційної картки (змін до реєстраційної картки), до якої додається копія належним чином зареєстрованого (затвердженого) установчого документа (для новостворених установ), засвідчена його керівником. Розпорядники бюджетних коштів, які діють на підставі законів, розпорядчих актів Президента України, установчих документів не подають. Окрім цього, внесені зміни щодо:

- надання особам, які мають право першого підпису, права підпису документів, що подаються до Казначейства, у разі відсутності особи, яка має право другого підпису;
- можливості подання документів у вигляді сканованої копії паперового документа за умови її підписання з використанням кваліфікованого електронного підпису керівника розпорядника (одержувача) бюджетних коштів.

Також передбачено незастосування вимог законодавства щодо обов'язкового використання даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань для перевірки інформації, що міститься в реєстраційній картці розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів) (змінах до неї) або картці із зразками підписів та відбитка печатки, у разі тимчасової відсутності доступу до зазначеного реєстру або у випадку тимчасового припинення внесення змін до відомостей, що в ньому містяться.

26 березня постановою КМУ [№ 372](#) внесені зміни до постанови КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби **COVID-19**, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». Під час дії воєнного стану не встановлюються «зелений», «жовтий», «помаранчевий» або «червоний» рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19. На період воєнного стану норми щодо дотримання протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19, а також щодо забезпечення отримання повного курсу вакцинації від COVID-19, мають рекомендаційний характер. Норма щодо відсторонення від роботи (виконання робіт) працівників та державних службовців, обов'язковість профілактичних щеплень яких передбачена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 4 жовтня 2021 р. № 2153, у разі не проведення обов'язкових профілактичних щеплень проти COVID-19, в період воєнного стану не застосовується.

01 квітня **Державна казначейська служба України** (далі – ДКСУ) на своїй сторінці у [Facebook](#) поширила інформацію **про особливості своєї роботи з публічною інформацією** у період дії воєнного стану. У зв'язку із виданням Указу Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», ДКСУ тимчасово призупинено надання відповідей на звернення підприємств, установ та організацій, звернення громадян та запити на публічну інформацію, адвокатські запити, що не стосуються воєнного стану, військової діяльності, надання медичної допомоги, евакуації населення тощо. Інформування буде відновлено після припинення воєнного стану. Зауважимо, що наразі офіційні сайти ДКСУ та її регіональних підрозділів не працюють.

Також 01 квітня Міністерство освіти і науки України (далі – МОН України) оприлюднило наказ [№290](#) «Про **затвердження Методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року**». Закладам загальної середньої освіти рекомендовано самостійно визначити день завершення освітнього процесу в 2021/2022 навчальному році, забезпечивши виконання освітніх та навчальних програм, навчального плану через ущільнення навчального матеріалу, організацію самостійної навчальної діяльності учнів, додаткові консультації із використанням технологій дистанційного навчання.

02 квітня МОН України оприлюднило лист [№ 1/3845-22](#) «Про **рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти** на період дії воєнного стану в Україні». Лист містить «Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану» для засновників закладів, науково-педагогічних працівників ІППО, директорів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти. У листі також викладено рекомендації для батьків вихованців щодо забезпечення якості дошкільної освіти в умовах війни, оприлюднено матеріали щодо психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку та перелік сайтів, матеріали яких будуть корисними для них.

29 березня МОН України оприлюднило лист [№1/3725-22](#) «Про **організацію освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного часу**», в якому викладено «Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2021/2022 навчальному році в початковій школі в умовах воєнного часу».

2 квітня Національна служба здоров'я України (далі – НСЗУ) у мережі Фейсбук поширила своє [роз'яснення](#) **щодо порядку отримання медичної допомоги у сімейного лікаря, педіатра або терапевта** у воєнний час. НСЗУ наголошує, що сімейний лікар може виписати паперовий рецепт за програмою «Доступні ліки» при серцево-судинних захворюваннях, бронхіальній астмі та діабеті навіть без укладеної декларації. Переміщені особи без укладення нової декларації, звернувшись до найближчого медичного

закладу, який надає первинну медичну допомогу, можуть зробити планове щеплення чи отримати допомогу щодо визначення причини різкого погіршення самопочуття, встановлення діагнозу чи отримання плану лікування, інших послуг. Роз'яснення НСЗУ щодо отримання первинної медичної допомоги у воєнний час доступні й у [відеоформаті](#).

31 березня Національне агентство України з питань державної служби (далі – НАДС) опублікувало [відповіді](#) на низку найбільш поширених запитань **щодо дії окремих положень Закону України №2136** «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Зокрема, відповіді стосуються звільнення службовців у строк, вказаний в заяві в умовах ведення бойових дій, тривалості відпусток, надання відпусток без збереження заробітної плати, тривалості робочого часу тощо.

Міністерство фінансів України спільно з Державною митною службою України з урахуванням чисельних змін у законодавстві оприлюднило [роз'яснення](#) щодо **ввезення гуманітарної допомоги** на територію України в умовах воєнного стану (станом на 02 квітня 2022 року).

У [«Довіднику безбар'єрності»](#) з'явився спеціальний розділ «У воєнний час», де можна знайти відповіді на найпоширеніші питання, котрі турбують найуразливіші верстви населення унаслідок воєнного стану.

Заходи підтримки для громад і громадян

Міністерство економіки України оприлюднило [дані](#) щодо кількості підприємств, яким була надана державна допомога в рамках **Програми релокації**. Станом на 28 березня 2022 року 98 підприємств вже перевезено на територію Західної України, ще 375 перебувають в стані переїзду. Для участі у програмі необхідно заповнити заявку за цим [посиланням](#).

Державна служба України з питань праці (далі – Держпраці) інформує, що нею **започатковано надання консультацій й технічних порад як працівникам, так і роботодавцям**. Зокрема, Держпраці започаткувала інформаційну підтримку релокованих підприємств. Їм надаються індивідуальні консультації з питань прийняття і звільнення працівників, переведення їх на роботу в іншу місцевість, ведення кадрової документації, експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки, охорони праці. Проєкт поширено на Львівську, Вінницьку, Закарпатську та Івано-Франківську області. Більше інформації – за цим [посиланням](#) та у телеграм чат-боті [@ask_sls_bot](#).

Держпраці створила **«Інформаційний портал» про трудові відносини в умовах воєнного стану**. За допомогою порталу легко знайти контакти, за якими можна в телефонному чи іншому доступному режимі отримати консультацію з питань застосування законодавства і відповіді на найпоширеніші питання.

За сприяння Міністерства аграрної політики та продовольства України з метою координації і визначення **потреб аграріїв** під час проведення посівної-2022 створено спеціальні онлайн ресурси:

- <https://military.feodal.online>, який спрямований на допомогу фермерам чиї поля постраждали в результаті воєнних дій. Для отримання допомоги аграріям необхідно залишити заявку на сервісі після чого команда саперів почне працювати над знешкодженням об'єктів;
- <https://agrostatus.org/> - аграрна платформа щодо збору актуальних потреб аграріїв під посівну в режимі реального часу;

- <https://prodsafety.org/> - онлайн-платформа для покращення логістичних маршрутів аграріїв в умовах воєнного стану.

Застосунок [BetterMe: Health Coaching](#) відкрив **безкоштовний доступ до тренувань** для українців. Ресурс містить окремі тренування для людей на візках, користувачів похилого віку, вагітних та дітей.

Всеукраїнський молодіжний центр розробив поради для **організації роботи молодіжних центрів** в територіальних громадах. Інформація викладена в [інфографіці](#).

«UNFPA в Україні» шукає громадські організації для співпраці щодо реалізації Програми «UNFPA для України на 2018-2022 роки» та «Плану гуманітарної відповіді UNFPA в Україні на 2022 рік». Кінцевий термін подачі заявок – 18:00, 18 квітня 2022 р. Заявка має бути заповнена англійською мовою. Якщо маєте запитання, адресуйте їх Триодял Катерині, tryodiial@unfpa.org. до 14 квітня 2022. Більше інформації за цим [посиланням](#).

Оголошено конкурс міні-проектів «**Медіаосвіта як протидія військовим викликам**». Проекти можуть включати, але не обмежуватися, проведенням семінарів, тренінгів, таборів, створенням шкільних медіа, освітнього та просвітницького медіа-освітнього контенту для ЗСУ, добровольчих формувань, волонтерів, внутрішньо переміщених осіб. У конкурсі брати участь можуть заклади освіти, бібліотеки, громадські організації, ініціативні групи, приватні підприємці, які надають освітні послуги. Бюджет проекту – до 2 000 \$. Заявники надсилають проекту пропозицію та деталізований бюджет проекту шляхом заповнення анкети за цим [посиланням](#). Граничний термін подання заявок: 2 травня 2022 року. Результати конкурсу будуть оголошені на [сайті АУП](#) та розішлють на електронні адреси заявників до 6 травня. Термін реалізації проектів: 10 травня – 15 вересня 2022 року. За потреби звертайтеся до Оксани Волошенюк за тел. 067-504-98-02, або oksana@aup.com.ua

Для постраждалих, що перебувають у зоні бойових дій в Україні, створено **контакт-центр** «[PROBONO.HELP](#)», телеграм-бот https://t.me/EvromaidanSOS_bot, https://t.me/ukraine_2022_help_bot, Viber-bot: <http://tinyurl.com/2p8pna8j>. Вони допомагають отримати інформацію, де отримати допомогу, як вирішити Вашу проблему та містить контакти надійних волонтерських фондів. У разі виникнення питань, прохання звертатись за телефоном: +380 95 682 13 44.

З повагою,

Бастіан Файгель

Директор Програми «U-LEAD з Європою» від GIZ